

آینهٔ جمهوری اسلامی

سرمقاله: « حقوق ملت»

واقعۀ شرم‌آور نصب تجهیزات استراقِ سمع و تجسس در دفتر کار آقای دکتر علی‌ مطهری نماینده مجلس شورای اسلامی که این هفته توسط خود وی فاش شد و به خبر داغ کشور تبدیل گردید، هیچ توجیه قانونی ندارد و تحت هیچ تبصره و استثنایی نمی‌گنجد. او یکی از شناخته‌شده‌ترین و مورد اعتمادترین نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی است که هم از نظر خانوادگی علیرغم گذشت چند روز تاکنون عاملان این واقعه خلاف قانون معرفی نشده‌اند و دستگاه مربوطه نیز مشخص نشده یا اگر شده به مردم و خود دکتر علی‌ مطهری اعلام نکرده‌ید و پرونده این واقعه هنوز در بالاتلکلیفی است، شرمساری دیگری است که باید به خاطر آن تأسف خورد... نکته مهمی که از رهگذر این واقعه باید مورد توجه عموم قرار گیرد این‌است که چنین حوادثی نشان می‌دهد فصل مربوط به «حقوق ملت» در قانون اساسی باید همواره مورد توجه احاد مردم به ویژه مسوولان باشد.

انتقاد

یادداشت: « شوک‌درمانی در روابط ایران و انگلستان»؛سیدجلال دهقانی فیروزآبادی
به نظر می‌رسد با شوک انتخاب دکتر حسن روحانی به ریاست‌جمهوری اسلامی ایران، شرایط مشابه سال ۱۳۷۶ برای استفاده از شوک‌درمانی توسط انگلستان و اروپا برای عادی‌سازی روابط با جمهوری اسلامی ایران به‌وجود آمده است. به طوری که مواضع اخیر مقامات گذشته و حال انگلستان، مانند ابراز تمایل جک استراو، وزیر خارجه پیشین برای دیدار از ایران و اظهارنظر ویلیام هیگ، وزیر خارجه فعلی برای بهبود روابط با ایران، حاکی از آن است که انگلستان درصدد است تا از فرصت تغییر دولت در ایران برای عادی‌سازی روابط با جمهوری اسلامی ایران استفاده بهینه کند. پیش از این نیز فرانسه از احتمال و امکان دعوت از رئیس‌جمهور منتخب برای حضور در اجلاس ژنو ۲ سخن گفته بود. از این‌رو، می‌توان ادعا کرد که اظهارات رسمی و غیررسمی مقامات انگلیسی و اروپایی نشانه‌ای از آغاز چرخش دیپلماتیک در روابط انگلستان و سپس روابط ایران و اروپا در دوران دولت اعتدال است.

یادداشت: «مخاطرات اعتدال از تجاعی برای روحانی»؛سیدجواد سیدپور
این روزها به تعبیر یکی از طرفداران آقای روحانی عده‌ای از کلال‌های کلور مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع در حال دخیل بستن برای دریافت پست هستند و عده‌ای دیگر که توانایی معجزه‌آسایی برای رنگ عوض کردن دارند و جزو عملة آماتور، طلحه افراط در دو دهه گذشته بودند چنان از انتخاب روحانی به‌وجد آمده‌اند که انگار تاریخ فراموش کرده که روزگاری نه‌چندان دور اصلی‌ترین حامی روحانی- هاشمی‌فلسنجانی- را با مقالات و کتبی همچون «پدرخوانده» و «عالیجناب سرخ‌پوش» می‌نواختند و سمبل افراط‌گرایی بودند. حالا افراط‌گرایان دیروز آمده‌اند تا اعتدال‌گرایان امروز باشند. از زبان این افراد سخن اعتدال شنیدن، پوستین وارونه‌پوشیدن است و نعل وارونه زدن. بازگشت به گذشته لمعین و غبار اوداعثال نیست.از تجاع است و فقط به درد کسانی می‌خورد که دنبال احیای تفکر در کما رفته خود هستند.

«نمازجمعه این هفته تهران به امامت «هاشمی‌رفسنجانی» اقامه خواهدشد. «هاشمی» از تابستان سال گذشته تاکنون امامت نمازجمعه‌های تهران را عهده‌دار نبوده است... اما فراموش نکنید امروز سیزدهم فروردین است و روز طبیعت!». شوک خبری ناشی از بازگشت هاشمی به نمازجمعه تهران آن‌قدر مهم بود و هست که به دستاویز دروغ ۱۳ یک سایت خبری در فروردین‌ماه ۸۸ بدل شد. حالا چهارسال از آن روز گذشته، جمعه‌ها آمده و رفته‌اند اما هاشمی به نمازجمعه‌بازنگشته‌است.

اگر بخواهم به نمازجمعه بیایم و جمعیتی همانند نمازجمعه آخری بخواد بیاید، مساله شکل دیگری به خودش می‌گیرد. به‌علاوه اینکه مایلم افراد دیگری نمازجمعه را اقامه کنند». «من همه حرف‌ها را در نمازجمعه زده‌ام. اوایل، مدتی دعوت می‌کردند که من نمی‌رفتم. وقتی رفتم، دیگر دعوت نمی‌کنند.» «وظیفه امام‌جمعه آگاه‌کردن جامعه در مورد مسایل جاری کشور و روابط بین‌المللی است و زمانی که احساس کنم ضرورت دارد شرکت می‌کنم» اینها آخرین اظهارنظرهای رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام درخصوص بازگشتش به نمازجمعه تهران بعد از چهارسال است. کسی که از تیرماه ۶۰ تا تیرماه ۸۸ به مدت ۲۸سال بدون غیبت امام‌جمعه موقت تهران بود.

«آخرین باری که حاج‌آقا رفت نمازجمعه ۲۶تیر ۸۸ بود. نه اینکه کسی جلو رفتن ایشان را گرفته باشد. حاج‌آقا بود که دیگر نرفت. از ستاد اقامه نماز چندبار تماس گرفتند ولی ایشان هربار نمی‌پذیرفتند. زوال کار این است که چندبار تماس می‌گیرند و تاکید می‌کنند و مطمئن می‌شوند که فرد دعوت‌شده جمعه حتما حضور پیدا می‌کند یا نه.خب شاید افراد درگیر کار مسافرت شوند یا به علت کپوالت سن از خاطرشان برود، این است که چند بار تماس می‌گیرند و قطعی می‌کنند که یک وقت نمازجمعه بی خطیب نم‌اند اما چون از حاج‌آقا هربار پاسخ رد شنیدند دیگر تماس نگرفتند.» این روایت محسن هاشمی است از اینکه چرا دیگر پدر به نمازجمعه نرفت. او دوسال قبل هم در گفت‌وگو با اعتماد از تاریخی شدن نمازجمعه سال ۸۸ گفته بود: «نمازجمعه تیرماه نسل ۸۸ تاریخی شد و به نظر من شبیه خطبه‌های نخستین نمازجمعه‌هایی بود که اوایل انقلاب توسط آیت‌الله طالقانی ایراد می‌شد. همه افشار در آن نمازجمعه شرکت کردند. هم اصلاح‌طلبان و هم اصولگرایان و هم رادیکال‌های دو طرف در این نمازجمعه شرکت کردند.» عفت مرعشی، همسر هاشمی هم در گفت‌وگویی درباره علت حضور نیافتن هاشمی در نمازجمعه چنین اظهارنظر کرده بود: «من نظری ندارم، هر طور خودش دوست دارد انجام بدهد.»

● ● ●

دوماه از انتخابات ریاست‌جمهوری دهم می‌گذشت و «محمود احمدی‌نژاد» برای دومین‌بار به ریاست دولت رسیده بود که اعلام شد «علی‌اکبر هاشمی‌فسنجانی» که در آن زمان علاوه بر «مجمع تشخیص مصلحت نظام»، «ریاست مجلس خبرگان رهبری» را هم عهده‌دار بود خطیب نماز آخرین جمعه تیرماه است، این در حالی بود که درست چند ماه پیش و در جریان مناظرات‌های انتخاباتی، «هاشمی» و خانواده‌اش هدف ترکش‌های رییس دولت قرار گرفته بودند، درجریان حوادث بعد هم یکی از اعضای خانواده برای چند ساعتی بازداشت شده

چهارمین سالگرد نماز جمعه هاشمی فرارسید

آخرین خطبه «آیت‌الله»

مهسا جزینی

حجت‌الاسلام‌والمسلمین محسن دعاگو امام جمعه شمشیرانت: حضور هاشمی در نماز جمعه برای نظام مقتنم است

محمد نوروزی

کما توجیه به تغییر فضای سیاسی کشور نظر شما درباره حضور دوباره آقای هاشمی‌رفسنجانی در تربون نمازجمعه‌چیست؟ آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی در مناصبی مانند ریاست مجلس شورای اسلامی، ریاست‌جمهوری، ریاست مجلس خبرگان رهبری، ریاست مجمع‌تشخیص مصلحت نظام و دیگر مناصب حساس حکومتی از آغاز پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون درخشیده‌است و هرگز در فضای سیاسی کشور غایب نبوده‌است،عدم‌حضور هاشمی‌رفسنجانی در نمازجمعه‌تهران محدود به مقطع ویژه نفوذ تندروی و حریم و حرمت‌شکنی در جایگاه مقدس نمازجمعه تهران است، خطبه‌های آیت‌الله هاشمی همیشه از خطبه‌های خوب و برتر در تربون نماز عبادی – سیاسی جمعه محسوب می‌شد و هر زمانی که مردم بتوانند از موهبت نمازجمعه ایشان بهره‌مند شوند برای نظام مفید و مقتنم و برای ملت محور روشنگری و هدایت‌بخشی است.

کما از تربون نمازجمعه در حوزه سیاسی چگونه باید بهره برد که مورد استفاده حزبی و جناحی برخی افراد قرار نگیرد؟ نمازجمعه یک عبادت متشکل از آموزه‌های فرهنگی و خوددست‌یابی‌می‌کند.

را با نمازجمعه‌های اوایل انقلاب مقایسه کردند. درحالی که به‌سوی یکی از تاریخی‌ترین نمازجمعه‌های جمهوری اسلامی بدل شد. گفته شد که «عبدالله نوری» بعد از حدود ۱۱سال در آن نمازجمعه شرکت کرد. آیت‌الله «امامی کاشانی»، «علی‌اکبر ناطق‌نوری»، «حسن روحانی»، «علیرضا محجوب»، «مجدید انصاری»، «علی فلاحیان»، «محمد هاشمی»، «قدرت‌الله علیخانی»، «یاسر خمینی»، «محمدرضا باهنر»، «محسن رضایی»، «سعید مرتضوی» و «علی رازینی» از چهره‌های حاضر در آن نمازجمعه بودند.

هاشمی چه گفت

هاشمی در آن روز از بازگشت اعتماد سخن گفت و برای رسیدن به آن پنج پیشنهاد ارائه داد، که به گفته او از مشورت با جمعی از اعضای خبرگان و مجمع تشخیص مصلحت نظام که متعهد هستند به آن رسیده بود. پیشنهاد پایبندی به قانون، ایجاد فضای بحث برای جلب اعتماد، آزادی زندانیان سیاسی، دلجویی از آسیب‌دیدگان و آزادی رسانه و مطبوعات. او از دور کن جمهوری‌ت و اسلامیت نظام هم یاد کرد و گفت «جمهوری اسلامی لفظ تشریفاتی نیست. باید این دو با هم باشند. اگر هر یک از این دو آسیب ببیند، دیگر انقلاب و جمهوری اسلامی نخواهیم داشت». جمله‌ام این‌روضا با پرسش مهمی روبه‌رو است. نخستین نمازجمعه دولت «روحانی» را چه کسی می‌خواند؟ آیا زمان بازگشت خطیب جمعه فرا رسیده‌است؟

۵پیشنهاد هاشمی

پایبندی همه به قانون؛ ما باید همه در چارچوب قانون حرکت کنیم. ما اگر از قانون تجاوز کنیم دیگر هیچ مرزی ندارد؛ و باید با قانون مسایلمان را حل کنیم و همه قانع باشیم. حالا هر چه شد با این قانون حالا اگر کسانی از بعضی قوانین دل‌خوشی ندارند باید بعدا سعی کنند که قوانین اصلاح شود و هر وقت که لازم است این اشکالاتی که دیده شده یک‌روزی حل می‌شود ولی بیاییم چارچوب را قانون قرار دهیم و همه آن را بپذیرند.

فضای بحث برای جلب اعتماد؛ فضایی به وجود بیآوریم که همه بتوانند آنجا حرفشان را بزنند و هر طرف منطقی

اقتداری را که به این‌ نامی که الا ن هست در زندان داشته باشیم، اجازه بدهیم این‌ها به آغوش خانواده‌هایشان بازگردند

دلجویی از آسیب‌دیدگان:

آسیب‌دیدگان این حوادثی که اتفاق افتاد باید همدردی و دلجویی بشود. آنهایی که عزادارند هم به آنها تسلیت بدهیم و هم دل آنها را دوباره با نظام نزدیک کنیم و این کار شدنی است. کسانی که وفادار به انقلاب باشند و ببینند که نظام به سراغشان می‌رود آنها خود می‌توانند با دل و جاشان یا ما همراهی کنند و این‌ کار را باید انجام دهیم و از آنان دلجویی کنیم.

آزادی رسانه‌ها و مطبوعات: بالاخره این رسانه‌ها با معیارهای قانونی اجازه گرفته‌اند محدودشان نکنیم و در حد قانون زیر مالک و چارچوب قانون است که نه رسانه‌ها انتظار داشته باشند بیشتر از اجازه قانونی عمل کنند و نه نظام از آنها توقع کند که حق قانونی آنها را ندیده بگیرند و همه با هم بگذاریم یک فضای آرام آزاد انتقادی یا تاییدی هر دوی آن به وجود بیاید.

دعوت از هاشمی برای بازگشت به نماز جمعه

حجت‌الاسلام سیدرضا کرمی عضو جامعه روحانیت مبارز: در فضایی که «امید» به جامعه تزریق شده، بازگشت آیت‌الله هاشمی،فسنجانی به نمازجمعه یک اتفاق خوب و البته تاثیرگذار برای اعتلای جایگاه نمازجمعه در میان مردم است.

ابوالقاسم علی‌دوست عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم:بخشی از حوزه علمیه قم اصرار دارند که زمینه حضور آیت‌الله هاشمی در مجمع مختلف و از جمله حضور مجدد ایشان در نمازجمعه تهران فراهم شود. **حجت‌الاسلام حسین انصاری‌راد گفت:** آقای هاشمی باید هر چه سریع‌تر تربون نمازجمعه را داشته باشد... جای هاشمی در تربون نمازجمعه خالی است. معتقدم اقدامات افراد تند‌رو نسبت به هاشمی به‌ویژه در نمازجمعه می‌تواند توسط مقامات عالی کشور کنترل شود. **کنعانی مقدم دبیرکل حزب سبز:** تربیون نمازجمعه متعلق به صاحبان انقلاب است... به نظر من قهر سیاسی آیت‌الله هاشمی نسبت به نمازجمعه نیاز به آشتی دارد چرا که هم‌اکنون شرایط بازگشت ایشان به تربیون نمازجمعه فراهم‌است.

رسول منتجب‌نیا، قائم‌مقام حزب اعتماد ملی: سال‌ها است که ملت از وجود هاشمی در تربیون نمازجمعه بی‌بهره است. برای هاشمی امامت نمازجمعه تهران افتخار نیست بلکه حضور او به نمازجمعه و جایگاه امامت جمعه افتخار می‌دهد چرا که ایشان حرف‌هایی می‌زنند که مستند بوده و از متن انقلاب است. خطبه‌های وی بعد از انقلاب به‌عنوان یکی از اسناد مهم کشور مطرح می‌شود. وی شناسنامه انقلاب است.

محمد هاشمی برادر و رییس دفتر هاشمی‌رفسنجانی: بازگشت هاشمی هم به نمازجمعه می‌تواند یک قدم برای برطرف کردن موانع باشد. اکنون پس از گذشت چهار سال تربیون نمازجمعه منتظر یکی از قدیمی‌ترین خطیبان خود هستم در همین راستا در فضای مجازی نیز کمپین‌های مختلفی در موضوع دعوت از هاشمی‌رفسنجانی به نمازجمعه تهران شکل گرفته‌است و کاربران فضای مجازی از او خواسته‌اند تا مجددا خطیب تهران شود.

موسوی تبریزی: اگر مشکلاتی ایجاد نکنند، قطعا حضور ایشان در نمازجمعه مفید خواهد بود و این امر می‌تواند با تدبیر رهبری باشد و آن موقع هست که قطعا و قطعا صحبت‌های آقای هاشمی می‌تواند برای جامعه ما، برای جوانان ما و برای حفظ اعتدال در جامعه مفید باشد. جمعیتی که نمخ‌خواهم بگویم تاکنون با نمازجمعه قهر کردند، بلکه بی‌اعتنا به نمازهای جمعه شدند. با حضور مجدد آیت‌الله هاشمی به نمازجمعه می‌توانند در تهران جمعیت کثیری شرکت کنند. **صادق زیباکلام:** اقبال مردم به هاشمی هر روز در حال افزایش است و این مساله نشان می‌دهد که آیت‌الله هاشمی به‌عنوان یکی از ارکان نظام تخریب‌شدنی نیست و ضروری است هر چه زودتر به تربیون نمازجمعه بازگردد. من تردیدی ندارم که اگر آیت‌الله هاشمی مجددا به تربیون نمازجمعه بازگردد، بیش از یک‌میلیون نفر برای اقامه نماز حاضر خواهند شد و حتی کسانی که طی این سال‌ها در نمازجمعه تهران حاضر نشده‌اند بار دیگر پای منبر او باز می‌گردند.

حجت‌الاسلام محمدتقی فاضل میبیدی، عضو مجمع محققین و مدرسین حوزه علمیه قم: فاصله هاشمی با انهمجمعه موقت دیگر تهران خیلی زیاد است. نه‌تنها نمازجمعه، بلکه کل جامعه از غیبت این چهره تاثیرگذار در خطبه‌های تهران ضرر می‌کند. واقعیت موجود و البته غیرقابل انکار این‌است که فاصله‌هاشمی با‌التمه‌موقت در غیاب او خطبه می‌خوانند، خیلی زیاد است و به همین دلیل آیت‌ا‌نمی‌توانند مانند‌هاشمی تاثیرگذار باشند.

برخی واکنش‌ها به دعوت

حجت‌الاسلام والمسلمین تقوی، رییس شورای سیاست‌گذاری نمازجمعه: موضوع بازگشت آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی به نمازجمعه مطرح نیست ... بحث بازگشت آقای هاشمی به نمازجمعه تمام شده ... ایشان برای جلوگیری از هر گونه سوءاستفاده سیاسی و غیرقابل قبول از جایگاه نمازجمعه در نمازجمعه شرکت نمی‌کند.

(سال ۸۸)

روزنامه کیهان: رسانه‌های زنجیره‌ای فعال در فتنه سال ۸۸ به شیوه رامبنداز و جایبنداز سعی دارند هاشمی را به نمازجمعه برگردانند. این رسانه‌ها با ادبیاتی نظیر «شنیده شده‌است» و «گفته می‌شود» (؟) اقدام به خبرسازی و القای علاقه خود به جای خبر کرده‌اند.

دربچه

● **رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام** با اشاره به ارسال گزارش تاخیر دولت از سند چشم‌انداز ۲۰ساله به مقام‌معظم‌رهبری گفت: «در جلسه‌ای که من و سرران سه قوه خدمت رهبر انقلاب بودیم، با اوقات تلخی فرمودند که من از اصلاح سیاست‌های اصل ۴۴ انتظار یک انقلاب اقتصادی داشتم. ولی در چند سال گذشته چیزی نمی‌بینم.» هاشمی‌رفسنجانی در گفت‌وگو با پایگاه اطلاع‌رسانی مجمع تشخیص مصلحت نظام افزود: «در سفرهای استانی کلی از مواردی که بر عهده می‌گیرند اجرای آن ربطی به دولت ندارد، در بودجه‌ها هم نیست و طبق قانون باید به مردم داده شود. در قانون آمده است که ظرف ۱۰سال بودجه کشور باید به کلی از نفت جدا شود چون نفت سرمایه است و باید مصرف سرمایه‌ای داشته باشد این هم برعکس شد و وابستگی ما به نفت سال‌به‌سال بیشتر شد و به خیلی از سیاست‌های این سند عمل نشد.»

جایگاه مصلحت

هاشمی در این گفت‌وگو همچنین درخصوص جایگاه مصلحت با اشاره به اینکه جامعه اولیه اسلام یک جامعه پیچیده نبود، گفت: «خود پیامبر(ص) هم ۱۳سال اول بعد از بعثت را در مکه بودند که غیر از کلیات به احکام نمی‌پرداختند. حتی دربارۀ تعداد رکعات و مواقع نماز هم بحث است که بعضی‌ها می‌گویند در آخرین سال حضورشان در مکه و بعضی‌ها می‌گویند در مدینه مشخص شد و عده‌ای هم می‌گویند در معراج تعیین شد. می‌خواهم بگویم کلاما مشخص نیست.» هاشمی با اشاره به اینکه احکام اولیه حتی در عبادات در حد کلیات گفته شده بود گفت: «مثلا در آن زمان تا عصر ما مسایل فضا، عمق زمین و دریا و مخازن آنها مطرح نبود. هر مقدار که زمان متطور و متحول می‌شود و نیازهای جدید پیش می‌آید، نیاز به اجتهاد در جوامع اسلامی بیشتر می‌شود و باید جواب دهد. طبعاً یکی از مبانی مهم اجتهاد، وقتی که به فروع می‌رسیم، مصلحت است. یعنی وقتی به دو کار تقریباً مشابه در امور خوب یا بد می‌رسیم، باید با اجتهاد عمل کرد که نخستین لازمه آن تشخیص موضوع است.»

هاشمی با بیان اینکه بعد از تشخیص موضوع به تشخیص مصلحت در آن موضوع می‌رسیم گفت: «خود تشخیص موضوع در مسایل تخصصی خیلی مهم است. موضوع را از چه منابعی بگیریم؟» در شرع که نیامده است، موضوع را باید از عرف گرفت. از عرف عوام و بازار که نمی‌توانیم بگیریم، باید از متخصصان بگیریم. یعنی کسانی که در موضوع مورد بحث صاحب‌نظرند.

هاشمی با اشاره به اینکه بعد از شناخت موضوع، حکم و تشخیص مصلحت این حکم بر عهده کارشناسان است، افزود: «فکر می‌کنم جزو بدیهیات زندگی سیاسی و اجتماعی است و اگر حاکمیت با اسلام باشد، باید مصلحت – قبل از ورود به دلایل مصلحت – از نظر عقلانی و تحلیلی تشخیص داده شود و حتی تشخیص مصلحت یکی از اصول مهم اجتهادی است که می‌خواهد مکمل خاتمیت‌باشد.»

رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام با اشاره به اینکه بنابر این اصل که باید به فقه‌المصلحه بپردازیم، گفت: «حتی با فقه سنتی در زمان اقلیت شیعه، در مقاطع مختلف بحث‌های جدی داریم.» هاشمی با اشاره به اینکه در تدوین قانون اساسی، چه در شورای انقلاب و چه در مجلس خبرگان قانون اساسی، نوعی غفلت شده بود و آن اینکه، اگر بین مجلس و شورای نگهبان درباره قوانینی اختلاف پیدا شد، تکلیف چیست و باید چه کار کنیم؟ گفت: «معمول این بود که ایرادهای شورای نگهبان را باید مجلس رفع کند. تلاش هم می‌شد که رفع شود. من آن زمان رییس مجلس بودم، شاهد بومد مواردی پیش می‌آمد که اگر مجلس خواست ایرادات شورای نگهبان را رفع کند، فلسفه قانون به کلی از دست می‌رفت. این موضوع، باعث شده بود که مواردی از قوانین مهم که وقت زیادی هم برای آن صرف شده بود، بین مجلس و شورای نگهبان راکد بماند و در آن زمان مشکل ایجاد کرده بود. در قانون اساسی، تکلیف این بن‌بست روشن نشده بود. بنابراین به امام(ره) مراجعه کردیم و امام راه‌حلی را پیشنهاد کردند که مدتی به آن عمل کردیم ولی در عمل معلوم شد جواب نمی‌دهد.»

هاشمی افزود: «سرانجام امام با توجه به مبانی فقهی به این نتیجه رسیدند که مجمع تشخیص مصلحت تاسیس شود. چون در مجلس جمعی از کارشناسان جمع هستند که افکار کارشناسی دولت را هم پشت سر دارد. بنابراین مصلحت دیده‌اند که قانون را تصویب کرده‌اند و نبود آن قانون برای کشور مضر است. دین هم اینگونه مسایل را نادیده نگرفته است. معمولاً فقه یوایی اسلام اینگونه است. در مسایلی که مفسده با مصلحتی تعارض دارد، حتی فقه‌های سنتی هم طرف مصلحت را می‌گیرند، حتی اگر در مصلحت با هم تعارض داشته باشند، مصلحت قوی‌تر مالک است. مبنا خیلی روشن است و باید این کار می‌شد. امام به این فکر افتاده بودند که از این طریق مسایل را حل کنند. نظر امام را حاج احمدآقا به ما اطلاع داد. نامه‌ای خدمت امام نوشتم. اسناد همه اینها وجود دارد.»